

BONT ALLERLEI

Magazine IVN Alphen aan den Rijn 4 - 2022
jaargang 43

ivn natuur
educatie
Alphen aan den Rijn

Het leven gaat door en wij dus ook

Misschien is dat wel de belangrijkste les die we uit de natuur kunnen leren: dat het leven altijd weer zijn weg vindt, in het ritme van de seizoenen. Laten we daarop vertrouwen wanneer we geconfronteerd worden met onvoorziene en onzekere omstandigheden.

Gelukkig zijn er andere dingen waarover u wél controle hebt, maar dan moet u ze wel op tijd regelen. Denk aan een (levens)testament, goede huwelijkse voorwaarden of een schenkingsregeling. U weet dan zeker dat de zaken worden afgehandeld zoals u dat wilt.

Vindt u dat ook een geruststellende gedachte? Dan bent u natuurlijk van harte welkom bij ons op kantoor.

Kroes en Partners Notarissen & Adviseurs
Voor nu en later

10 Hans van Dam Klimaatburgemeester

18 Woningbouw 's Molenaarspad

24 Nachtvlinderonderzoek Bentwoud

Tot en met 15 November heeft IVN Alphen aan den Rijn de volgende nieuwe leden mogen verwelkomen:

Job Nijs
Piet van de Ster
Marleen van der Steen
Hinke Logemann
Annette Yilmaz

En verder:

- 04 Van het bestuur
- 05 Een duik in het onderwaterleven van de Zegerplas
- 06 Vrijwilliger bij IVN Annemieke van Eeuwen
- 08 NGO Alphen-Nieuwkoop in blok 2
- 11 Boskoop 800 jaar
- 12 Mijn tuin: Jolanda Zwaan
- 13 Gelezen
- 14 Fladderaars zoeken Vleermuizen
- 15 Allemaal Kriebeldiertjes
- 16 Nieuwe Werkgroep IVN-info
- 17 Natuurwerkdag nabij Nigrum Pullum
- 20 Vlinderwerkgroep op toermee
- 21 Rondje Molenviergang Aarlanderveen
- 22 Informatie Bezoekerscentrum
- 26 Agenda
- 27 In Memoriam Ans de Vreij
- 28 Observatie trekvogels
- 29 Contactgegevens Bestuur en Werkgroepen
- 30 Colofon/Bij de Cover

BONT ALLERLEI DIGITAAL?

Lees Bont Allerlei ook online. <https://www.ivn.nl/afdeling/alphen-aan-den-rijn/bont-allerlei>

Wie Bont Allerlei voortaan digitaal wil ontvangen stuurt een mailtje naar secretarisivnalphenaandenrijn@ivn.nl o.v.v. 'Bont Allerlei liever digitaal'.

Van het bestuur

Alweer het laatste verenigingsblad Bont Allerlei van 2022. Wat gaat een jaar toch snel voorbij en wat is er weer veel gebeurd binnen onze vereniging.

Zo noemde ik in het voorjaar de aanleg van een nieuwe vijver bij het bezoekerscentrum en konden we deze zomer al genieten van een prachtige vijver. De waterstand wordt op peil gehouden middels een pomp voorzien van zonnepanelen. Zeker de moeite waard om het geheel eens te gaan bekijken.

2022 is het jaar geworden van de problematiek rondom de stikstofcrisis en de zorg voor ons klimaat in de toekomst. Direct komt dan ook de vraag: "Moet IVN zich uitlaten over de stikstofcrisis?" Een relevante vraag die wij ook in onze IVN-afdeling zouden willen beantwoorden. Natuurmonumenten en Vogelbescherming benaderden onze (landelijke) IVN-voorzitter Jelle de Jong met de vraag of hij een persbericht wilde ondertekenen. Dit naar aanleiding van het naar buiten gebrachte stikstofbeleid van het kabinet door minister Christianne van der Wal. In dat persbericht werd steun uitgesproken voor het kabinetsbeleid inzake stikstof. Na enige aarzeling heeft hij dat namens IVN gedaan. Hij zag echter een risico dat we als vereniging door boerenpartijen negatief bekeken zouden worden. Zo komen er ook bij onze afdeling wel verzoeken binnen voor steun en moet er besloten worden hoe te reageren. Als bestuur hebben we al eerder uitgesproken dat we niet activistisch willen zijn. Als IVN zijn we laagdrempelig, positief en nodigen we mensen uit om te genieten van de natuur en deze volop te beleven. Dat doen we omdat we ervan overtuigd zijn dat mensen die de natuur beleven, er dan ook voor willen zorgen. Wij zijn voorstander van het inhoudelijke delen van expertise in plaats van een stellingname innemen. De focus moet gericht zijn op educatie, op nieuwsgierigheid en op verwondering. Hierbij aansluitend is mooi om te vermelden dat de Gemeente Alphen aan den Rijn op 1 november 2022 ons IVN-lid Hans van Dam heeft benoemd tot klimaatburgemeester. Hans zette zich in de afgelopen jaren al buitensporig veel in voor de natuur, maar nu mag hij dit doen vanuit een bijzondere functie. We feliciteren Hans met deze functie en wensen hem het komende jaar veel succes bij het uitdragen van onze zorg over Natuur en Klimaat. Op pagina 10 leest u meer over zijn plannen.

Bij de nadering van het einde van het jaar is het ook een goede gewoonte om al onze vrijwilligers weer te bedanken voor hun inzet, tijd en werkzaamheden voor onze vereniging. Zonder jullie hulp kunnen we niet. Veel dank hiervoor. De jaarlijkse vrijwilligersdag, laatste zaterdag in augustus, werd bezocht door ruim vijftig vrijwilligers. Zij hebben genoten van de BBQ.

Na een terugblik ook een blik vooruit. IVN Alphen aan den Rijn zal ook het komende jaar weer actief zijn op vele fronten. Er liggen nog uitdagingen genoeg in het vooruitzicht. In juni hopen we een grote groep nieuwe natuurgidsen te kunnen feliciteren met hun diploma. We rekenen erop dat ze voor een aantal werkgroepen voor versterking en verjonging gaan zorgen. Nu de laatste fase van de herinrichting van het Irenebos in gang is gezet, aanpassing van de entree vanaf Burgermeester Bruins Slotsingel richting bezoekerscentrum, hopen we ook op meer bezoekers in het centrum. De leden van de IVN-infowerkgroep zijn volop bezig om ouders en kinderen te ontvangen met nieuwe activiteiten in en om het bezoekerscentrum. We hopen erop dat dit een succes gaat worden.

Tot slot wil ik alle IVN-leden, vrijwilligers en lezers fijne feestdagen en een goed uiteinde toewensen. Voor 2023 wens ik eenieder veel gezondheid en plezier in de natuurbeleving op welke manier dan ook.

We hopen jullie te mogen ontmoeten tijdens de nieuwjaarswandeling op zondag 8 januari 2023 bij het Bezoekerscentrum De Veenweiden.

Gert de Geest
Voorzitter

Zet in je agenda

Algemene Ledenvergadering 7 december, aanvang 20.00 uur.
Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden, adres zie pag. 29.

Voor versterking van het bestuur zoeken we nog een Algemeen Bestuurslid.
Meld je aan bij secretarisivnalphenaandenrijn@ivn.nl als je hier meer over wilt weten.

Een duik in het onderwaterleven van de Zegerplas

Foto: Edwin de Heer

Op 17 januari geven Paula van Rossum, Edwin de Heer en Han Hendrickx, sportduikers en amateur marine biologen van Alphense Duikvereniging Atlantis, een lezing over het onderwaterleven in de Zegerplas.

De Zegerplas is waarschijnlijk het onbekendste natuurgebied in onze regio. De plas dankt zijn ontstaan in de zestiger jaren aan de zandwinning voor de aanleg van de nieuwe Alphense wijken. Dat leverde een plas op die vooral ontworpen was als recreatieplas in een stadspark. Bij de inrichting van het gebied stond de ecologie in de plas zeker niet voorop. Dat is de afgelopen jaren wel veranderd. Van een saaie en donkere groene put werd de plas de afgelopen jaren door een aantal geslaagde ingrepen een bio-divers natuur- en uitdagend duikgebied.

Paula, Edwin en Han nemen jullie mee onder water in de plas. Han, die al in 1985 in de plas dook, vertelt over de geschiedenis van de plas. Hoe het watersysteem rond en in de plas er uitziet, hoe de duikers op het idee kwamen om onder water een natuurgebied te ontwikkelen, welke natuurwaarden men er aantrof en aan welke voorwaarden gewerkt moest worden om tot een interessant onderwater biotoop te komen.

Paula, onderzoeker van huis uit, ging met een aantal marine biologen van de Universiteit van Wageningen in 2014 aan slag, op zoek naar maatregelen die genomen konden worden om van de Zegerplas naast een recreatieplas ook een onder-

water natuurpark te maken. Dat onderzoek leverde interessante inzichten op om het onderwaternatuurpark van 2017-2019 in te richten zoals het nu bij ligt.

Edwin is onze onderwaternatuurfotograaf. Als geen ander heeft hij oog én de duikvaardigheid om bijzondere onderwater filmpjes en foto's te maken. Hij laat ons zien wat we in de plas zoal tegen komen. Doodgewone vissen die we nog van vroeger in de sloot kennen. Maar ook allochtonen die we nu steeds meer in de plas tegenkomen. En niet te vergeten een aantal bijzondere beesten die we de afgelopen vijf jaar in de plas ontdekt hebben.

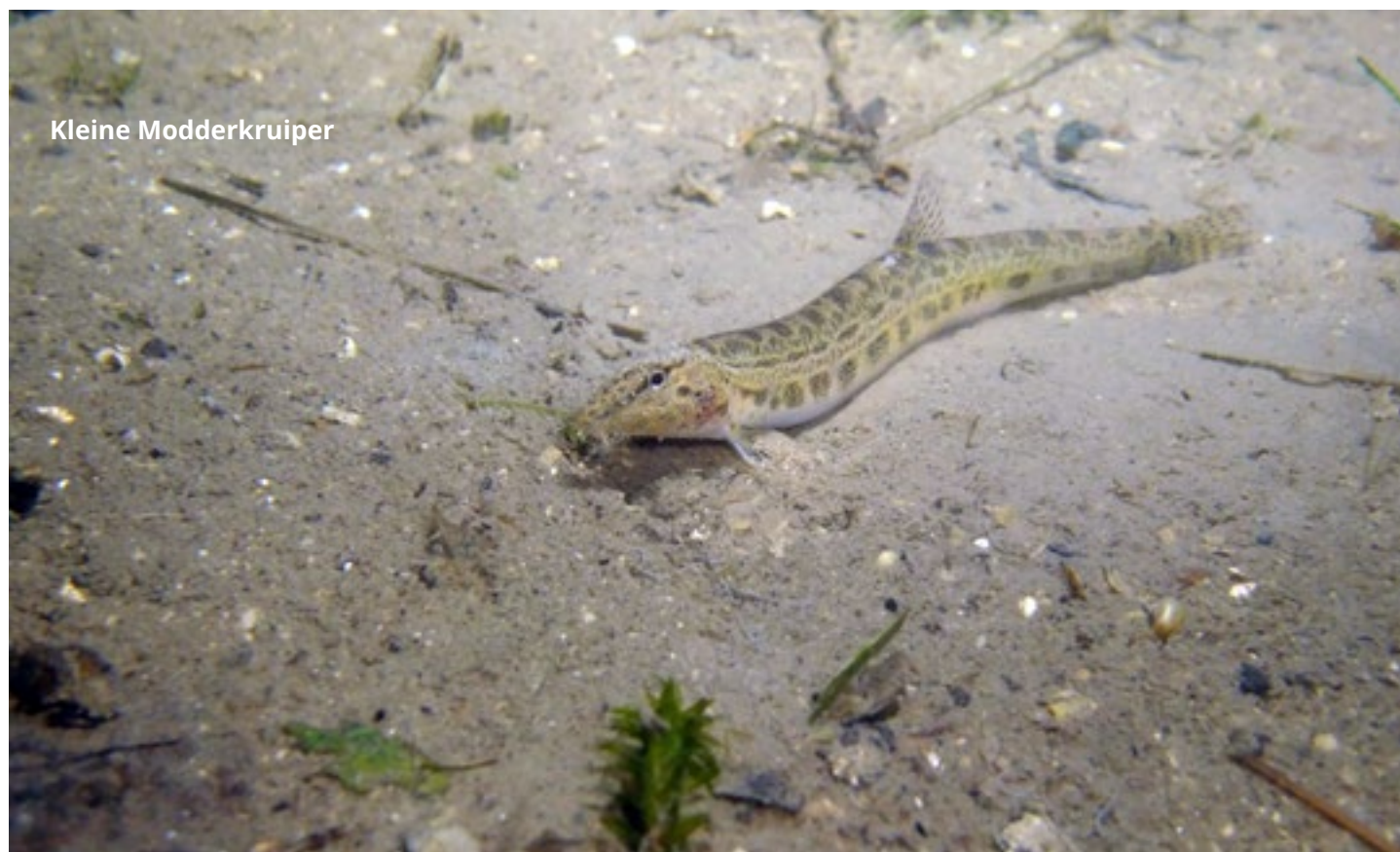
Lezing – Een duik in het onderwaterleven Zegerplas

Di. 17 januari 19.30 – 21.30 uur

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Toegangsprijs € 6,-, voor IVN-leden € 4,-.

Aanmelden bij: lezingenIVNAlphen@gmail.com

Kleine Modderkruiper

Even voorstellen Annemieke van Eeuwen

Tekst: Irma Brugmans / Foto's: Irma Brugmans en Annemieke van Eeuwen

Profiel Annemieke

<i>Paspoort</i>	<i>Annemieke van Eeuwen</i>
<i>Geboren</i>	<i>'s Gravenhage, 17 februari 1958</i>
<i>Opleiding</i>	<i>MAVO, Schroevers (secretaresseopleiding)</i>
<i>Woonplaats</i>	<i>Alphen aan den Rijn</i>
<i>Relatiestatus</i>	<i>Getrouwd</i>
<i>Kinderen</i>	<i>Een zoon en een kleindochter</i>
<i>Huisdieren</i>	<i>Geen (rups niet meegerekend 🐛)</i>
<i>Motto</i>	<i>Geniet van de dag</i>
<i>Hobby's</i>	<i>Volksdansen, Korfbal, Kantklossen, Knutselen, Breien, Fietsen</i>
<i>Vrijwilligerswerk</i>	<i>Bij IVN: Begeleider Jeugdgroep Vlinders (4-8 jr), Vlinderwerkgroep en als vliegende keep bij verschillende activiteiten. Daarnaast Vrijwillig Landschapsbeheer in Brongard en Zaanse Rietveld. Monitoringsactiviteiten van vogel- vlinder- en bijenstand voor verschillende organisaties.</i>
<i>Vrijwilliger bij IVN</i>	
<i>Sinds</i>	<i>2013</i>

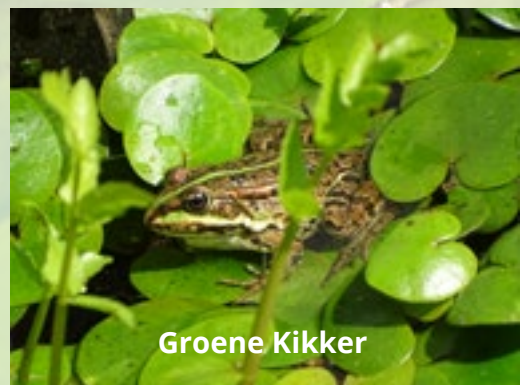
Annemieke van Eeuwen in het kort

Annemieke zei gelijk ja, toen ik haar vroeg of ik haar mocht interviewen voor deze rubriek. Dat is niet zo vanzelfsprekend. "Een jaar geleden zou ik dat niet zo snel gezegd hebben. Maar dat is wat de Natuurgidsenopleiding (NGO) mij gebracht heeft. Ik was heel verlegen. Voor een groep staan. Bij het idee alleen brak het zweet bij mij uit. Om te leren hoe je voor een groep staat, hoe je een verhaal moet vertellen, was de reden om me aan te melden voor de Natuurgidsenopleiding. De NGO daagt je uit, stimuleert. We oefenen ook veel. Daarom heb ik ja gezegd. Ik heb zelfs daarna niet getwijfeld."

De natuur is bij Annemieke met de paplepel ingegoten. In haar jeugd woonde ze in Den Haag ('s Gravenhage heette het toen nog), vlakbij het strand. 'Mijn moeder nam mij en mijn

broers elke dag mee naar buiten. Naar het strand op de fiets of naar het Zuiderpark eekhoortjes voeren. Ik weet niet beter of we waren altijd buiten. Dat is ook de reden dat ik vrijwilliger bij de Vlinders (IVN-jeugdgroep 4-8 jr) ben geworden. Die heerlijke jeugd gun ik aan alle kinderen.'

De liefde voor de natuur werd nog versterkt door haar leraar biologie op de Middelbare school in Waddinxveen. 'Onze biologieleraar ging altijd met ons naar

Groene Kikker

buiten. Dan kregen we opdrachten om buiten van alles in de natuur te onderzoeken. Planten verzamelen en drogen voor je herbarium. Bij slecht weer in groepen een object serveren, een plant of een dier. Wat zie je? En daar kreeg je dan vragen over. Daarmee leer je te kijken. Les met de microscoop.' Annemieke kan er nog steeds enthousiast over vertellen. Voor haar was een dergelijke biologieles vanzelfsprekend. Pas later kwam ze er achter, dat het niet zo vanzelfsprekend was. Tijdens deze lessen heeft ze ook geleerd te determineren aan de hand van de het boek 'Geïllustreerde Flora van Nederland' van Thijssen uit 1928, gekregen van een tante. 'Maar ja, dat is niet erg. Planten veranderen niet, nog altijd actueel.'

Bij de Jeugdgroep Vlinders werd ze gestimuleerd om naar lezingen te gaan, bij te leren over de natuur en zo kwam van een het ander. 'Ik ben meer landschapsbeheer gaan doen. Niet bij IVN, maar bij de Brongard, een openbare fruitboomgaard aan het Windepad in de Ridderbuurt en later ook bij het Zaanse Rietveld.'

En toen kwamen de bijen op haar pad. Hans Krüse deed een oproep voor bijentellers op het paddeneiland, ervaring niet vereist. Het paddeneiland (ligt in de buurt van de grote romein langs de N11) is een apart beschermd natuurgebied (vanwege een rugstreeppad) en wordt onderhouden door vrijwilligers en een beroepskracht. 'Met het monitoren van de bijenstand wilden ze achterhalen of het natuurgebied voor of achteruit ging. Hoeveel soorten zijn er, hoeveel zie je er. Bijen lijken erg op elkaar, erg lastig om ze uit elkaar te houden. Hommels gaan wel, die hebben elke een andere streepjescode. De bijen ving we in een loupotje, maar sommigen waren zo klein, dat ze door de gaatjes weer naar buiten kropen. Dat project is gestopt, maar ondertussen wist ik wel heel veel van bijen af.'

En dat heeft ze geweten. Dus doet ze nu ook mee met het project

van EIS kenniscentrum insecten om vast te stellen hoe het gaat met de wilde bijen in de Brongard en de Bloesemgaard. Worden de fruitbomen daar goed bestoven of niet. Heeft ze samen met Liesbeth Bos dit voorjaar een workshop bijen gehouden in de bibliotheek en stond ze begin deze maand bij gelegenheid van de klimaatweek in een marktkraam om voorlichting te geven over bijen.

Dan is ze ook nog lid geworden van de Vlinderwerkgroep. Loopt ze een vlinderoute in Natuurgebied Compierkade (2016 gemaakt) sinds 2017, om de aantallen en soorten vlinders daar te tellen. 'Ik noem het altijd het wegrestart voor vogels en andere dieren. Alles wat wil snacken komt daar langs. Ik heb er van alles gezien, vossen, hermelijntjes, bunzing. Dat maakt tellen zulk mooi werk. Het is een excuus om niets te doen, lekker buiten te zijn. Je komt op plekjes, waar je normaliter niet kan of mag komen.' Het is niet bij vlinders alleen gebleven. Ook vogels telt ze daar voor SOVON (Vogelonderzoek Nederland). En plannen heeft ze om ook nectarplanten te gaan tellen.

Dankzij de Natuurgidsenopleiding weet ze nu ook wat ze verder wil gaan doen. Ze wil zich verder verdiepen in landschapsecologie en dan met name van het laagveen. 'Lekker soppen in het water. Het is heel divers wat er leeft aan plantjes en diertjes. Daar wil ik meer van weten. Dus als de Natuurgidsenopleiding volgend jaar is afgerond ga ik bij Floron de plantencursus doen.'

Van de verlegenheid van Annemieke is weinig te merken. Het ene verhaal na het andere over haar natuurervaringen rolt uit haar mond. Het is jammer, dat we maar 2 pagina's hebben in Bont allerlei voor deze rubriek

Wil je ook vrijwilliger worden bij IVN?

Bijna de helft van alle IVN-leden zijn ook vrijwilliger. Er is altijd wel wat te doen en vele handen maken licht werk. Informeer naar de mogelijkheden en stuur een mailtje naar secretarisivn@alphenaanenrijn.nl. Of kijk op de website ivn.nl/ alphenaanenrijn

NGO Alphen-Nieuwkoop in blok 2

Tekst: Gerda Bonninga / Foto's: Gerda Bonninga en Anna-Isabel Weterings (paddenstoelen)

Fantastische sprekers

In augustus zijn we weer van start gegaan met de NGO Alphen Nieuwkoop met fantastische sprekers, zoals Kars Veling van de Vlinderstichting, die ons meenam in het leven de vooral de dagvlinders. Laurens Sparrius, werkzaam bij Floron, dompelde ons onder in de korstmossen. Alle deelnemers hadden ook korstmossen meegenomen, zelfs uit de Pyreneeën. In het Archeon werden we ontvangen door Wiel van der Mark, die een mooi verhaal hield over de Groene Cirkels. Hoeveel bedrijven en organisaties in het Groene Hart werken er wel niet samen om de wereld groener te maken. En dan een

indrukwekkende vaartocht naar de Vleermuizen op de Nieuwkoopse Plassen met vooraf een lezing door IVN'er Dick Warmerdam. Kees Pinster en Theo Strik van de KNNV leerden ons van alles over paddenstoelen. We ontdekten prachtige grote exemplaren, maar ook superkleintjes groeiend op een grasspriet. En dan de prachtige lezing door Rene van der Zwan over het werk van het Hoogheemraadschap Rijnland. We genieten volop met elkaar van alles wat we zien, horen en beleven.

Stageverslagen

Ondertussen hebben alle deelnemers hun verplichte mini-excursies gegeven en een flink aantal deelnemers hebben de smaak al goed te pakken. Stageverslagen stromen binnen en er wordt nu een start gemaakt van de eindpresentatie.

Ylva Grams schreef een verslag over de lezing Groene Cirkels: *Groene Cirkels bestaat uit een uitgebreid netwerk van innovatieve bedrijven, kennisinstellingen, overheden en maatschappelijke organisaties. De partners werken gezamenlijk aan duurzaamheidsoplossingen, waarbij de natuur een belangrijke rol speelt. Ze zijn gestart in 2014 doordat Heineken met een economische uitdaging geconfronteerd werd. Hun appeloogst was met ¾ ingestort en er ontstond een tekort aan appels voor hun appelciderproductie.*

Het bleek veroorzaakt te zijn door een gebrek aan biodiversiteit en dus een gebrek aan bestuivers in de boomgaard. Door dit besef heeft Heineken zich financieel ingezet in de regio van Zoeterwoude en Alphen a/d Rijn om de biodiversiteit te verhogen en zo de bestuiver-vriendelijke omgeving te creëren. De Groene Cirkel bijenlandschap is in 2015 opgestart. Hierbij zijn doelstellingen geformuleerd en vervolgens met nulmetingen en metingen volgend op interventies geanalyseerd. De bestuivers die geïnventariseerd worden zijn hommels, bijen, vlinders en zweefvliegen.

Sabine van der Lugt schreef het volgende over de vleermuizen: *De vleermuizensafari startte vanaf de kade in Noorden. Dus goed aangekleed gingen we op weg. Hans aan het stuur, Joop deed de uitleg: wat is een vleermuis voor soort, hoe blijven ze hangen en hoe werkt het nu eigenlijk, een vleermuis wordt bevrucht, maar na de winterslaap pas haar jong krijgt? Dat laatste is wel een heel bijzonder fenomeen. Na de paring bewaart het vrouwtje het zaad van het mannetje in een klier in haar lichaam tot na de winterslaap. Ze gaan in oktober of november slapen, in grote groepen bij elkaar, en worden in maart weer wakker, als er weer insecten zijn. Pas dan is de eigenlijke bevruchting van de eicel. Heel bijzonder!*

Theo Strik legde uit waar je vooral op moet letten bij het determineren van de paddenstoelen.

Kijk naar: - De kleur - De onderkant: lamellen (plaatjes) of gaatjes (buisjes) of anders - De kleur van de lamellen (de kleur van de lamellen wordt bepaald door de kleur van de sporen) - De steel: met of zonder ring - De geur en smaak (proeven mag, maar altijd weer uitspugen!) Ook het type grondsoort bepaalt welke paddenstoelen je kan verwachten. Zo vind je in onze omgeving weinig vliegenzwammen omdat deze vooral in zandgronden voorkomen. Dan zijn er ook nog veel soorten die alleen met de microscoop te determineren zijn, bv de mycena's, kaaszwammen, vezelkoppen en russula's. En dan kan het ook nog zo zijn dat paddenstoelen te oud zijn om te kunnen determineren. In totaal zijn we circa 30 soorten tegengekomen

(Advertentie)

**Kom kijken! Kom proeven!
Kom winkelen op de boerderij!**

landwinkel

Steenwijk - Alphen aan den Rijn

Aan de Woudbrugseweg 80 in Alphen aan den Rijn vindt u de zuivelboerderij van de familie Steenwijk, natuurlijk ook met een fraaie Landwinkel op het erf! Hier vindt u heerlijke en eerlijke ambachtelijke streekproducten, onder andere de verrukkelijke zuivelproducten van eigen makelij, zoals boter en diverse soorten boerenyoghurt.

Welzijn voor de dieren staat voorop

Familie Steenwijk heeft een groot aantal koeien die dagelijks voor de nodige liters melk zorgen. Het welzijn van de dieren staat op de boerderij voorop. De koeien krijgen voer van eigen land en verblijven in schitterende, ruime loopstallen. In de zomers grazen ze in prachtige weilanden. Die zorg voor het dier proeft u in de producten!

Van alles te beleven voor de kleintjes

Wanneer u toch naar de Landwinkel gaat, breng dan meteen even een bezoekje aan de dierenweide. Kinderen kunnen kennismaken met de diverse dieren, zoals een shetlandpony, geitjes, kipjes, eenden en een ezeltje.

Op de Kake l'hoeve kan uw kind zich vermaken met de speelattributen en zo spelenderwijs het leven op de boerderij ontdekken. Ook voor de leukste kinderfeestjes kunt u bij hen terecht.

Onze faciliteiten

Veehouderij | Zuivelboerderij/ Pakketten | Streekproducten

Landwinkel Steenwijk

Woudbrugseweg 80, 2401 LT Alphen aan den Rijn

0172-51 83 16

steenwijk@zuivelboerderij.info

Openingstijden

Maandag gesloten.

Dinsdag/woensdag/donderdag: 09:00 -18:00.

Vrijdag 09:00 -21:00 Zaterdag 09:00 - 16:00

Zondag: gesloten

Waar ik mijn voetstappen zet gaan bloemen spontaan groeien...

Tekst: Hans van Dam / Foto: Irma Brugmans

*In 2020 was er één klimaatburgemeester, in 2022 zijn het er twee, volgend jaar een verdubbeling?
In 2030 zijn alle burgers het klimaat meester. Hoe mooi zou het zijn als we dan samen met politiek, boeren, bedrijven en de wereldleiders in balans zijn? Laat een droom eens uitkomen!*

Mijn klimaatverhaal

Inzet voor een leefbare groene wereld waar voor de jeugd van nu een toekomst is. Een toekomst waar natuur en leven samengaat. Streven naar een economie van begrenzing waarvan genoeg het uitgangspunt is en steun aan minder bededen vanzelfsprekend. Consuminderen is het omdenken en bewuster leven een doel. Bedenk bij elke koop: heb ik het nodig? Bedenk bij elke handeling: wat is het effect op natuur en klimaat? Zet de versnelling van het leven een tandje lager. Duurzaamheid, energietransitie, natuur, biodiversiteit, het leidt uiteindelijk tot het einddoel: een beter klimaat. Een aarde die we niet uitputten, een wereld waar we met minder een meer voldaan leven leiden. Voor onszelf maar vooral wat na ons komt. Een wereld waar natuurinclusief wonen de norm wordt. Wij staan niet boven de natuur, we zijn er onderdeel van, sluit vriendschap.

Mijn motivatie als klimaatburgemeester

Inspiratie en kennis opdoen en delen met anderen. We bereiken dat met bewustwording, innovatie, creativiteit en samenwerking. We moeten samenleven met de natuur. De natuur heeft recht op leven, de mens recht op natuur. We moeten er wat voor doen om de balans te vinden. Niet eindeloos praten maar doen, vandaag beginnen, van klein naar groot. Het zijn vaak kleine dingen die samen iets groots maken. Geïnspireerd door de Troonrede waarin natuur en klimaat er te bekaaid vanaf kwam, heb ik de 'Groene Troonrede' geschreven als opmaat naar een jaar lang klimaatburgemeesterschap. Die eer mag ik delen met Wilma Gerver (Groeï & Bloei). Wilma is bestuurslid van Groei & Bloei Alphen en heeft een bloemrijke inbreng gehad op de Floriade. Als klimaatburgemeesters zullen we elkaar wellicht vaak ontmoeten en samenwerken. De 'Groene Troonrede' is bij mij verkrijgbaar. Vraag erom, persoonlijk of: janny@countrygazette.nl.

Wat kunnen wij, burgers, verder doen? En wat doet de gemeente?

Tijdens de opening van de Nationale Klimaatweek op maandag 31 oktober vertelde wethouder Gerard van As dat er, na de vergroening van het Stadhuisplein, nog een potje over is voor vergroening van pleinen in het stadshart. Vergeet ook de andere kernen niet. Groen moet in elke wijk. Natuurinclusief bouwen moet regel worden. Groene schoolpleinen en bedrijfsterreinen ook. Burgers kunnen aanwijzen waar ze bomen

Van links naar rechts Liesbeth Spies (burgemeester Alphen aan den Rijn), Maud (kinderburgemeester), Hans van Dam (klimaatburgemeester), Wilma van Gerver (klimaatburgemeester), Liesbeth van Bommel (ex-klimaatburgemeester)

willen, de gemeente kijkt waar dat mogelijk is. Met participatie zijn er al mooie plannen van de grond gekomen, blijf doorgaan! Het IVN werd genoemd in haar actieve bijdrage in natuur en duurzaamheid in en rond Alphen aan den Rijn.

Ten slotte

Een mooi citaat tot slot (ooit gehoord van een voorbijganger tijdens ons natuurwerk): Waar Hans van Dam zijn voetstappen zet komen spontaan bloemen en gaan bomen sneller groeien. Dank aan het team dat mij hierbij ondersteunt en IVN die mij mede de gelegenheid geeft. Dank ook voor jullie aanwezigheid tijdens de onthulling op 1 november in het Gemeentehuis.

P.S. De rol van Klimaatburgemeester moet komende jaren natuurlijk ook binnen het IVN blijven, denk hier alvast over na.

Boskoop is jarig en 800 jubileumbomen rijker!

Tekst: Hans van Dam Foto: Nationale Boomfeestdag

In het kader van 'vier Boskoop 800' werd het plan geopperd om 800 bomen te planten op daarvoor geschikte plekken. Er kwamen 3 aanmeldingen en die zijn inmiddels uitgevoerd tijdens de Nationale Boomfeestdag 2022 op woensdag 16 november. De drie gekozen plekken zijn:

- 1 Mendelweg, een speelbosje, locatie speeltuin nabij de spoorwegovergang, initiatief omwonenden.
- 2 Zwarte Pad, recreatie gebied Snijdelwijk, nabij de fietstunnel (aangedragen door IVN Vrienden van het Heempad).
- 3 Proeftuin van Holland, Rijnveld, een 'tasty garden', waar valt te plukken en te proeven.

Voor ons is het Zwarte Pad gekozen, nabij het bord Schoolakkerbos. Hier is een kavel met gaten en scheuren gerenoveerd. Oude niet passende sierplanten verwijderd en gazon omgeploegd.

In het sortiment zitten walnoten, zoete kers, okkernoot, kweeper, zwarte bes, sleedoorn, vlier, hazelaar, krentenboom, boswilg, lijsterbes, wilde appel, sporkehout, katwilg en meer. Omdat het sortiment (mede door de gekozen plek) veel insecten en vogels zal aantrekken, krijgt het de voorlopige (werk)naam: Vogelbos Zwarte Pad. Het Boskoops initiatief is aangevuld met compensatie bomen van de gemeente. Arie Kees de Jong

(Stichting Boskoop800) is de initiatiefnemer en werd daarbij ondersteund door o.a. Belangenbehartiging Greenport Regio Boskoop, Proeftuin van Holland, IVN Alphen aan den Rijn (VvhH), Gemeente Alphen aan den Rijn en kwekerij gerelateerde bedrijven. Leerlingen van de Ichthusschool Boskoop hebben bomen geplant in aanwezigheid van betrokken wethouders Gert Jan Schotanus, Relus Breeuwsma en klimaatburgemeester Hans van Dam. Het vogelbos Zwarte pad zal onder begeleidend toezicht van IVN VvhH een groei naar de toekomst maken. Een mooie aanvulling van hetgeen wij met ons team in ons excursiegebied al hebben bereikt.

Lees meer op Internet

<https://www.ad.nl/alphen/boskoop-is-800-bomen-rijker-ter-ere-van-800-jarig-bestaan-vogelbos-is-echte-aanwinst-a0fbfaae/>

Geen vissen maar padden in de vijver

Tekst en foto's: Jolanda Zwaan

Waterzuivering in de achtertuin

Sinds twee jaar heb ik een klein vijvertje in mijn tuin; een ingegraven waterkuip. In de vijver zijn op verschillende hoogtes stenen geplaatst om waterplanten op te zetten. Maar ook om dieren de gelegenheid te geven om weer uit het water te klimmen. Dit naar aanleiding van een verdrinken egel in de vijver van de burens. Dit jaar heb ik een aantal water zuiverende planten in de vijver gezet. Het smalbladig pijlkruid is een inheemse plant en kan op niveau 1 en 2 geplaatst worden. Het decoratieve vederkruid, ook inheems, mag wat dieper geplaatst worden op niveau 2 of 3. Daarnaast heb ik ook nog het rondbladige *Rotala indica* aangeschaft. Eigenlijk is het een aquariumplant maar wordt tegenwoordig ook in vijvers gebruikt. Hij groeit snel maar kan makkelijk worden kort gewiekt. Wel oppassen dat het niet in open water terecht komt. Deze plant is niet inheems en ook niet winterhard. De planten zuiveren het water in de vijver en voegen ook zuurstof toe. Uiteraard mag een fonteintje niet ontbreken in de vijver. De waterpomp werkt op zonne-energie en je kunt het instellen op verschillende standen. Al snel zag ik een posthoornslak en meerdere insecten maar ik wilde ook graag kikkers en salamanders zien.

Paddenbezoek

Een paar weken terug was er dan toch beweging in het water maar het was geen kikker. Het blijkt een gewone pad (*Bufo bufo*) te zijn die zich goed weet te verstoppen onder de waterplanten in de vijver en 's avonds op pad gaat. Ik zie de pad zo rond tien uur in de avond uit de vijver klimmen om de tuin te verkennen. Ik doe mee aan jaarrondtuin telling en zij laten mij weten dat rond deze tijd van het jaar een waarne-

ming best bijzonder is.

De pad heeft een bruinig tot grijsig en wrattig uiterlijk met een lichte, enigszins gevlekte buik en keel. Opvallend zijn de oranje tot goudkleurige ogen. In maart/april vind de zogenaamde paddentrek plaats naar water om zich voort te planten. De eieren worden in snoeren rond de planten gelegd en kunnen wel 2000 eieren of meer bevatten. De larven zijn zwart en leven in scholen. Zo rond mei tot half juli kunnen de padjes aan land kruipen. Van vissen hebben ze niet veel te duchten want zowel de larven als de volwassen dieren scheiden via de huid gifstoffen af en worden daarom vermeden. Overigens heb ik in mijn vijver geen vissen. Ze eten mieren, kevers en insectenlarven. Dit klopt ook wel want ik signaleerde de pad voor het eerst in mijn tuin toen ik vliegende mieren had. De gewone pad is niet zeldzaam maar wel een beschermd amfibie. Ik ben benieuwd of er volgend jaar nieuw leven komt in mijn vijver.

Op ravn.nl kunt je meer informatie vinden en ook het geluid van de gewone pad.

Wat was er de afgelopen periode te lezen over IVN en natuur in Alphen aan den Rijn en omgeving. Met de QR-code is het bericht volledig te lezen op internet. Download hiervoor een QR-scanner in de Google Playstore of Apple App Store.

23 augustus 2022 – Dit wist je niet over vleermuizen

IVN'er Dick Warmerdam is vleermuizencoördinator van IVN en organiseert in het najaar excursies.

Bron: <https://www.ad.nl/gouda/dit-wist-je-niet-over-vleermuizen-vrouw-tje-bevrucht-zichzelf-maanden-na-paring-met-bewaarde-sperma-aa8a7b10/>

28 augustus 2022 – IVN-stadsvergroeners helpen op Natuureiland Pampus

8 jonge IVN'ers hebben geholpen het 'ontpofte' Natuureiland Pampus in Alphen aan den Rijn weer in vorm te krijgen.

Bron: <https://www.alphens.nl/nieuws/ontpofte-natuureiland-pampus-is-weer-te-rug-in-vorm.html>

3 september 2022 – primeur Alphen – groene eilandjes zorgen voor betere waterkwaliteit

10 drijvende eilanden zorgen voor een betere waterkwaliteit in het omloopkanaal. Met een bodem van kurk kunnen de worstels groeien, die vuil uit het water halen. Biodiversiteit groeit.

Bron: <https://www.ad.nl/alphen/landelijke-primeur-is-voor-alphen-groene-eilandjes-in-kanalen-zorgen-voor-betere-wa-terkwaliteit-a4632aff/>

3 september 2022 – Geen palmbomen in het Groene Hart

Inheemse planten hebben het moeilijk met droge en warme zomers. Een wandelingetje in de natuur gaat er anders uitzien. Wat betekent dit voor het groene hart?

Bron: <https://www.ad.nl/alphen/geen-palmbomen-in-het-groene-hart-maar-inheemse-planten-krijgen-het-moeilijk-natuurwande-ling-gaat-er-anders-uitzien-a6575cc2/>

23 september 2022 – Groen Klimaatplein geopend

Bij truincentrum de Bosrand is het groen klimaatplein geopend, waar je praktische tips en informatie over subsidies kunt krijgen om je tuin te vergroenen.

Bron: <https://www.rodinl/alphenaandenrijn/nieuws/311757/groen-klimaatplein-is-geopend>
Bron: <https://www.youtube.com/watch?v=tGVmQMncuK4>

25 september 2022 – 'Klimaatbos' krijgt een plekje in Alphen

Op de groenstrook langs de N11 komt een klimaatbos in het kader van vergroenen en inspelen op klimaatverandering.

Bron: <https://www.ad.nl/alphen/heus-klimaatbos-krijgt-een-plekje-in-alphen-ad58e20e/>

27 september 2022 – Zware zomer voor bomen

Wat kan je beter doen, inheemse bomen planten of droogtebestendige bomen?

Bron: <https://www.ad.nl/woerden/zware-zomer-voor-bomen-waarom-je-beter-diverse-soorten-dan-droogtebestendige-bomen-kan-plan-ten-ad7e4032/>

11 oktober 2022 – Natuur in de buurt

Interview met IVN'er Monique Smulders over haar nieuwste natuurfilm 'Natuur in de buurt'. Hiervoor zijn de opnames gemaakt in het Weteringpark in Alphen aan den Rijn.

Bron: <https://www.rodinl/alphenaandenrijn/cultuur/313961/de-natuur-is-altijd-dichtbij-dat-wil-ik-overbrengen>

11 oktober 2022 – Edelsteenbuurt krijgt buurttuin

Tussen de parkeerplaatsen van de Diamantstraat en de Briljantstraat komt een pluk- en moestuin, met groenten, fruit en eetbare bloemen.

Bron: <https://www.alphens.nl/nieuws/edelsteenbuurt-krijgt-buurttuin.html>

26 oktober 2022 – Populaire paddenstoel niet voor de pluk

De IVN-paddestoelenexcursie in het Gouwebos trok een record aantal deelnemers. In het Gouwebos is een ware paddestoelenexplosie te zien. IVN'ers Hans van Dam, Gerda Bonninga en Gerard Been weten de beste plekken.

Bron: <https://www.rodinl/alphenaandenrijn/315894/populaire-paddenstoel-niet-voor-de-pluk-raad-ik-af>

1 november 2022 – Invasie van de meerval in het Groene Hart

De verspreiding van de grootste roofvis van Nederland zich definitief doorzet in de omgeving van Alphen en Gouda.

Bron: <https://www.ad.nl/alphen/het-zijn-enorme-monsters-invasie-van-grootste-roofvis-de-meerval-in-het-groene-hart-a2e473ac/>

1 november 2022 – Invasie valse wolfspinnen

De valse wolfspin rukt op in het Groene Hart. Vijf jaar geleden was de bijtende spin uit het Middellandse Zeegebied nog nergens te bekennen in de regio, dit jaar werd de wolfspin 23 keer gezien.

Bron: <https://www.ad.nl/alphen/invasie-van-valse-wolfspinnen-in-het-groene-hart-explosie-van-waarnemingen-van-bijtende-giftige-spin-a1eb22c3/220915513/>

2 November 2022 – Het Bentwoud moet aantrekkelijker worden

Het Bentwoud moet meer 'natte natuur' krijgen en andere ideeën.

Bron: <https://www.nu.nl/alphen-aan-den-rijn/6233044/het-bentwoud-moet-aantrekkelijker-worden-voor-de-bent-five.html>

3 november 2022 – Klimaatburgemeesters in Alphen benoemd

In Alphen aan den Rijn zijn 3 klimaatburgemeesters benoemd, waaronder IVN'er Hans van Dam.

Bron: <https://www.rodinl/alphenaandenrijn/nieuws/316252/persbericht->

3 november 2022 – Gemeente Alphen a/d Rijn sluit zich aan bij de Nationale Klimaatweek

De Gemeente Alphen en Huis van Duurzaamheid doen mee aan de Klimaatweek. Er zijn deze week diverse activiteiten georganiseerd.

Bron: <https://www.rodinl/alphenaandenrijn/nieuws/316212/gemeente-alphen-a-d-rijn-sluit-zich-aan-bij-de-nationale-klim>

Fladderaars zoeken vleermuizen

Tekst: Maarten Hooghiemstra / Foto's: Sylvia Elkhuisen

Gewapend met zaklantaarns en batdetectors lopen we de donkere avond tegemoet. Hoewel, helemaal donker is het niet, want we worden bijgeschenen door een prachtige, bijna volle maan. Misschien maar goed ook, want een aantal kinderen vindt het best spannend om een Fladder-activiteit in het donker te doen. Grappig als je erover nadenkt. Een groep van grote Fladderaars, die op zoek gaat naar kleine Fladderaars.

Even daarvoor hebben we van Dick Warmerdam, Ton van

Ruiten en Annemieke van Eeuwen uitleg gekregen. Zij zijn vanavond onze experts en gidsen. Aan de hand van een mooi opgezette Dwergvleermuis laat Dick zien hoe een vleermuis er precies uitziet. Want heel duidelijk zie je ze eigenlijk nooit, doordat ze zo snel voorbij vliegen.

We gaan naar buiten en lopen richting de Tiny Forest. Vlakbij ons gebouw hangt een vleermuizenkast. Deze moet zeker wel een meter of drie hoog hangen, omdat een vleermuis die op zijn kop hangt, zich eerst een stukje naar beneden laat vallen en daarna wegvliegt.

We lopen verder en slaan rechtsaf richting Zegerplas. De groep is uitgelaten, omdat het lopen in het donker toch echt anders is dan ze gewend zijn. De lichten van de zaklantaarns vliegen alle kanten op. Maar de vleermuizen laten zich nog niet horen. We komen bij het bruggetje over de Kromme Aar en staan daar stil. Opeens maken de detectors een tikkend geluid. Ja, daar moet er een voorbij vliegen! Mooi die spanning en verwondering op de gezichten van de kinderen. Ze laten zich echter nog niet zien in onze bundels.

We steken over en dan, aan de overkant, is het wel raak. De detectors slaan haast op hol en ineens zien we de ene vleermuis na de andere voorbij schieten. Eén van de kinderen roept wijs dat dit echt de moeite waard is. Sommige kinderen vinden het geluid van de detectors op scheetjes lijken. We staan een tijdje stil op deze mooie plek. Er komt een verwonderde fietser vragen wat dit vreemde geluid is en waarom we hier allemaal staan te kijken. Soms komen de vleermuizen heel dichtbij. Zouden ze zich niet per ongeluk een keer kunnen vergissen en tegen je aan vliegen? Vast komen te zitten in je haar? Hoewel de verleiding groot is om te zeggen dat ze zich heel soms wel eens vergissen, stellen we de kinderen gerust: ze weten precies wat ze doen, dus geen zorgen.

We lopen een rondje en stoppen op verschillende plekken. De Laatvlieger laat zich deze avond minder zien. Slechts een enkele Laatvlieger horen we op de detector, te onderscheiden door een tragere vleugelslag. Een beetje moe, maar een mooie ervaring rijker, keren we terug naar het Bezoekerscentrum De Veenweiden, waar nog even kort wordt nagepraat. Even later worden de wachtende ouders vol enthousiaste verhalen begroet. Met hartelijke dank aan onze begeleiders.

Allemaal kriebeldiertjes

Tekst en foto's: Gerda Bonninga

Met schep, wormenbakjes, witte bakjes gingen de kinderen van de Vlinders, de IVN groep van 4-8 jaar, op zoek naar alles wat leeft onder hun voeten. Er werd door 18 kinderen driftig geschept en gezocht. Ondertussen vertelden de begeleiders van alles over de kriebeldiertjes. Wormen die compost uitpoepen! Spinnen die muggen vangen, slakken die eitjes in de grond leggen. Alle diertjes hebben een functie en zijn heel belangrijk.

Na de pauze het spel van de mol, die de spinnen, pissebedden en slakken "opeat". Ben je gevangen lever je je kaartje in en krijg je een nieuw kaartje. Maar nu kan je ook een teek zijn. En die lust de mol niet. Dan is de mol af.

Na het spel werden er prachtige kriebeldiertjes van klei gemaakt met de diverse zaden uit de natuur.

Nieuwe werkgroep IVN-info

Tekst en foto's Nicole Bruijnen

Vanaf begin november is de "nieuwe" werkgroep IVN-info van start gegaan. Graag willen we dit met jullie delen. De werkgroep staat voor het uitdragen van het gedachtegoed van IVN en specifiek het onder de aandacht brengen van de werkgroepen en de activiteiten van IVN Alphen aan den Rijn zowel in het Bezoekerscentrum de Veenweiden als tijdens externe activiteiten/ evenementen.

Om mensen te verleiden langs te komen starten we vanaf november met diverse activiteiten tijdens de openingstijden van het Bezoekerscentrum. De activiteiten zijn gekoppeld aan de vier jaargetijden dus op het moment van schrijven het thema herfst. De activiteiten zijn voor volwassenen en natuurlijk vergeten we de kinderen niet. Ook voor hen is er altijd wat leuks te doen of te beleven zoals onze paddenstoelenwandeling door het Zegerslootgebied Noord. Deze is overigens ook voor volwassenen!

Voor de volwassenen staan er diverse activiteiten op het programma zoals bijvoorbeeld ecoprinten op papier, een bladskelet maken of bladeren op een vaas plakken waardoor je een leuk effect hebt als je er een kaarsje inzet. En met de feestdagen voor de deur leuk om voor jezelf te maken maar zeker ook om kado te doen. De kosten voor deze activiteit zullen variëren tussen gratis en €1,50.

Het streven is om de ecologische voetafdruk zo klein mogelijk te houden tijdens deze activiteiten. Wil je er meer over weten ben je van harte welkom op woensdagmiddag en zaterdagmiddag van 14.00u-16.00u. Om mee te doen hoeft je je niet aan te melden je kunt gewoon langskomen.

Tot ziens!

Natuurwerkdag nabij Nigrum Pullum

Tekst: Henk Jan Habermehl

Toen ik op zaterdag 5 november over de Spoorlaan in Zwammerdam fietste sloeg de verbijstering toe: hadden de genodigden voor de Natuurwerkdag het zo verkeerd begrepen en waren ze zo voortvarend aan de slag gegaan? Langs de Spoorlaan lagen stapels zware stammen van monumentale bomen (ik herinner me dat de iele boompjes geplant werden), hier was een woud gesloopt.

Over de spoorlijn opende zich een heel ander beeld: een zeer gevarieerd natuurgebiedje van knotwilgen, vrijmoedig uitgegroeide wilgen en allerlei warrig struweel, alles nog goed in het blad want na deze merkwaardige zomer wil de natuur nog niet geloven in het najaar. Er liepen meer dan dertig enthousiastelingen van alle leeftijd, van zeer jong tot bijna stokoud rond en door de organisatie kwamen alle takken en dikke stronken op de juiste plekken terecht.

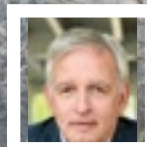
Een ideaal natuurgebied, een soort vrije uitloop, tussen rechte weilanden en een weg waarover het verkeer van hot naar haar vloog. Van zo'n natuurterrein krijg je meteen neigingen tot wildkamperen, maar de volgende dag, zondag 6 november, gutste de hele dag de regen overvloedig neer, en spoelde het idee van wildkamperen meteen uit mijn fantasie. Natuurbeheer is natuurbehoud. Iedereen heeft hier een geweldige dag beleefd en als de deelnemers straks hier langs komen, zullen we terecht weten: daaraan heb ik gewerkt. Bravo!

**Het bestuur wenst je
fijne feestdagen en een goed nieuw jaar.**

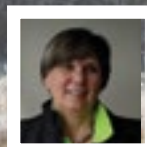
Gert de Geest

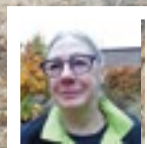
Foppe Jan Japenga

Irma Brugmans

Nell Spreij

Antoon Zonneveld

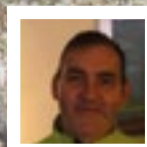

Foto Chris Groesser

Woningbouw 's Molenaarspad – Pleidooi voor behoud groenstrook

Tekst: Auke Lever / Foto Jan Snel

De gemeente Alphen aan den Rijn is van plan om woningbouw te realiseren aan de Zaagmolenweg / 's Molenaarspad. De woningen komen onder andere op het terrein van het voedselpark Gnephoek en voormalige industriële terreinen (asfaltcentrale en bakkerij). Voor het eerste deel van het plan, bestaande uit 91 tijdelijke woonunits, is eerder dit jaar een omgevingsvergunning aangevraagd en verleend. Voor de overige delen wordt nog aan de plannen gewerkt en moet ook het bestemmingsplan worden gewijzigd.

Direct naast het plangebied ligt een mooie groenstrook langs het 's Molenaarspad, bestaande uit gras en een lange zone met dicht struikgewas. In deze langgerekte zone met struikgewas broeden ieder jaar vele algemene vogels en er worden ook jaarlijks vogels gezien die voor Alphense begrippen tamelijk zeldzaam zijn, zoals spotvogel, grasmus, braamsluiper en soms zelfs een nachtegaal.

Uit de beschikbare plannen bleek dat deze groenstrook zou worden aangepast of verwijderd. Het 's Molenaarspad wordt volgens de ontvangen plannen gewijzigd in een autoweg ter ontsluiting. Ook dat zal effect hebben op de groenstrook.

Op initiatief van de werkgroep Planologie & milieu heeft IVN een zienswijze ingediend op de aangevraagde omgevingsvergunning. Daarbij heeft IVN haar zorg uitgesproken over de invloed van de plannen op de groenzone en de aanwezige dieren en planten en verzocht daar zo veel mogelijk rekening mee te houden. IVN heeft verzocht de mooie groenstrook te handhaven en juist te versterken door de groenzone uit te breiden in de richting van de geplande bebouwing. Het kan de nieuwe bewoners een mooie groene omgeving bieden. IVN heeft ook verzocht het 's Molenaarspad een fietspad te laten en een andere route voor de ontsluiting te zoeken.

De gemeente heeft na ontvangst van de zienswijze aangegeven die op te nemen in de documenten voor de verdere gebiedsontwikkeling en mee te nemen bij het uitwerken van het bestemmingsplan. Waarschijnlijk wordt hier komende winter meer over bekend. De ontwikkelingen worden door de werkgroep uiteraard gevolgd.

Wandeling door het Plan IJsvogel

Tekst: Job Nijs / Foto's: Dick Warmerdam

Net als vele Alphenaren ben ik tijdens de lockdowns van de afgelopen periode vaker gaan wandelen en geniet ik meer van de natuur. Het Zaans Rietveld en het kersverse natuurgebiedje ernaast hebben daarbij vrijwel wekelijks op het programma gestaan. Zonder noemenswaardige ervaring met of kennis van de flora en fauna heb ik langzaam geleerd meer en meer te herkennen. Van de makkelijke ooievaar naar het herkennen van de tijftjaf of het horen zingen van de rietzanger.

Nog onbekend met het werk van IVN werd ik getipt door een vriendin over de wandeling in dit mooie gebied met begeleiding van de IVN-natuurgidsen Kees en Dick en mijn nieuwsgierigheid was gewekt om wat meer te leren over dit gebied. Samen met een groep van een kleine 20 andere geïnteresseerden ontmoetten we elkaar bij de camping Polderflora. Met recht een groep van 8 tot 80 jaar, met een mix van nieuwsgierige, maar minder ervaren wandelaars zoals ik, tot enthousiaste amateur natuurfotografen en ervaren vogelaars en florakenners.

Dick en Kees, aangevuld met gidsen-in-opleiding Annemieke en Wiepke hebben ons geïnspireerd met mooie verhalen over alles wat we tegenkwamen. Elk plantje heeft een verhaal en ondanks de tientallen eerdere wandelingen op die plek heb ik enorm veel nieuws gezien en gehoord. We hoorden waarom weegbree altijd langs het pad staat, leerden we waar de uitvinder van klittenband zijn natuurlijke voorbeeld vandaan heeft gehaald, of kregen we tips hoe we libellen en juffertjes uit elkaar kunnen houden. We werden nog verwend met zicht op een kleine dertig foeragerende wulpen, en een biddende torenvalk.

De passie van de gidsen was besmettelijk en op alle vragen van de deelnemers was antwoord. Door al deze mooie verhalen gaat dit gebied nog meer leven, en leer je zoveel meer te zien dan tijdens een normale wandeling. De twee uur vlogen dus voorbij en meer dan twee kilometer hebben we niet ge-

haald door alle verhalen en vragen tijdens de wandeling. Na afloop bood de gastvrije campingeigenaar ons allen nog een kop koffie of thee aan waarmee dezer zondagmiddagactiviteit een mooi einde kreeg. Dank voor het delen van al jullie kennis, jullie passie en jullie vermogen om zo'n gemengde groep een geslaagde middag te bezorgen, graag tot ziens!

Oeverzwaluwwand

Breedbladig Weegbree

Witbol (gras)

Duizendblad

De Vlinderwerkgroep op tournee

Tekst Nicole Bruijnen Foto's IVN Natuureducatie

Natuur beleven bij recreatieondernemers

IVN Zuid-Holland heeft eerder dit jaar een oproep geplaatst om mee te denken voor een nachtvlinder-activiteit bij recreatieondernemers. Onderdeel van een pilot waarin de mogelijkheden onderzocht worden van natuurbelevingsactiviteiten bij recreatieondernemers. Het doel is om samen met ondernemers, IVN'ers en andere natuurliefhebbers, mensen te trakteren op een bijzondere natuurbeleving en hen bewust maken van het prachtige landschap waarin ze recreëren.

De Vlinderwerkgroep IVN Alphen aan den Rijn heeft daarop gereageerd en zijn vrijdag 15 juli afgereisd naar Katwijk om gasten van camping Zuidduinen mee te nemen in de wereld van de nachtvlinders. Hoewel de nachtvlinders op zich laten wachten tot het buiten echt donker wordt, was er onder de deelnemers veel nieuwsgierigheid en enthousiasme. Wel blijkt dat het voor de deelnemers, waaronder veel kinderen, al snel te laat wordt, de mooiste vlinders lieten zich pas na enen zien. Vrijdag 2 september vond een tweede pilotactiviteit plaats bij Vakantiepark Koningshof in Rijnsburg. Ook hier wordt het laken met lamp opgesteld. Het weer werkte niet mee, veel wind en een lage temperatuur. Maar ook hier enthousiaste reacties ondanks het geringe aantal nachtvlinders.

Experiment wordt in 2023 voortgezet

Half oktober hebben we gezamenlijk de pilot geëvalueerd. Gezien het enthousiasme van de deelnemers zal het experiment in 2023 voortgezet worden. In plaats van het gebruik van laken en lamp zal er in het vervolg gewerkt worden met led-emmers. De led-emmers worden 's nachts geplaatst en 's morgens leeggehaald. Bij het leeghalen kunnen de deelnemers aanwezig zijn. Hierdoor wordt het een activiteit overdag, in plaats van in de late uurtjes. De Vlinderwerkgroep IVN Alphen aan den Rijn heeft aangegeven het experiment te blijven ondersteunen.

Rondje Molenviergang Aarlanderveen

Tekst en foto's: Jacinta van Staverden-Meijer

4 molens malen het water 4,80m omhoog

Vanmiddag, 4 september, hebben we een schitterende wandeling gemaakt langs de Molenviergang te Aarlanderveen met twee IVN-gidsen. Te weten Ans van den Broek en Dick Warmerdam. Het was een schitterende wandeling en ik weet haast zeker dat alle deelnemers erg genoten, maar ook veel geleerd hebben. Dick begon met de uitleg over de werking van de 4 molens. Het is trouwens de enige nog werkende molenviergang ter wereld. De molen die het dichtst bij Aarlanderveen staat, is als laatste erbij geplaatst, omdat de eerder geplaatste 3 molens de polder niet helemaal droog kregen. De polder ligt 5.40 m beneden NAP en het overtollige water moet naar de Oude Rijn worden afgevoerd die 0.60 cm beneden NAP is. De Ondermolen, Middenmolen en Bovenmolen hebben een schoepenrad waarmee ongeveer 1 m hoogteverschil overbrugd kan worden. Dat is dus 1.80 m te weinig. Vandaar dat de vierde molen, de Putmolen, een vijzel kreeg die meer hoogteverschil kan overbruggen. We kwamen zelfs langs een wateronderdoorgang. Hier kruisen twee weteringen met verschillende hoogten, elkaar. Wat zeer interessant was om te zien. Al in 1786 is deze "sifon" of onzichtbare duiker, gebouwd.

Holsteiner koeien

Ans wist heel veel te vertellen over de dieren en bloemen onderweg. We zagen Holsteiner koeien in de wei, een superieur melkras. Nooit geweten dat koeien tegenwoordig geen horens meer hebben doordat de boeren vlak na de geboorte van de kalveren een zalf smeren op de bobbels waaruit de horens gaan groeien. Hierdoor groeien de bobbels niet tot horens uit. Zodoende kunnen ze elkaar niet bezeren. En dat melkkoeien letterlijk uitgemolken worden door hen ieder jaar een kalf te laten krijgen en dan dus veel melk produceren. Zij zijn altijd erg mager en minder gespierd en na 6 jaar "zit hun dienst erop!"

Van Kuifeend tot smeewortel

Knobbelzwanen zijn er met grijze poten, een Engels soort, zij hebben grijze jongen. Zij leven voornamelijk in grote vijvers. En er zijn er met roze poten, een Pools soort, zij hebben witte jongen waarvan het dons gebruikt wordt voor o.a. kussens.

Onderweg veel moois gezien, zoals de moerasandoorn, pitrus (waarvan men vroeger de binnenkant als lont of als touw gebruikte), de zwanenbloem (tot 2016 wettelijk beschermd), vrouwtjes kuifeenden(waarvan de pootjes achteraan het lijf zitten waardoor zij voorover vallen en dus niet kunnen lopen), moerasvergeet-mij-nietjes, jakobskruid (wat voor paarden giftig is), smeewortel, veenwortel (wat niet vaak gezien wordt), pijlkruid en egelskop (die niet zo vaak gezien worden), het prachtige roestbruin/oranje havikskruid, klit (de uitgebloeide lila bloem heeft weerhaakjes), zaaddoos van de gele lis (de zaden liggen keurig op een rijtje in de doos). En er is nog verteld over drainage, over vlinders en libellen, te veel om op te noemen! Al met al, ik en manlief hebben genoten van de natuur, de uitleg en de verhalen. Ans en Dick heel hartelijk dank voor jullie inzet voor ons allen.

Wij zijn met z'n achten weer heel veel wijzer geworden!

Klis

Mooiste Vogels uit het Groene Hart

Tekst en foto's: Bezoekerscentrum de Veenwouden

Favoriete onderwerpen van Bioloog en Wildlife-artist Hans J. Geuze zijn vogels en vlinders. Die legt hij vast in aquarel en acryl. Veel schilderijen zijn ontstaan tijdens zijn talrijke natuurreizen gedurende de afgelopen 30 jaar. Een selectie van zijn schilderijen van vogels is van 15 oktober tot en met eind januari 2023 te zien in Bezoekerscentrum De Veenweiden in Alphen aan den Rijn. Adrie Zaalberg verrijkt de expositie van Hans Geuze met haar glaskunstwerken van vogels.

Zowel Nederlandse als exotische vogels staan model voor de vogelschilderijen van Hans Geuze. Hij laat zich inspireren door de wisselwerking van de kleuren en tekening van een vogel en zijn omgeving. Ook schildert hij graag portretten van vogels. Geboren in Bergen op Zoom, tekende Hans Geuze als kind al vogels en ook vlinders. Hij studeerde Biologie aan de Vrije Universiteit van Amsterdam waar hij tevens promoveerde. Daarna werd hij benoemd als hoogleraar Celbiologie aan de Universiteit van Utrecht, waar hij tot aan zijn pensionering het celbiologisch onderzoek leidde. Hij is lid van de Koninklijke Nederlandse Academie van Kunsten en Wetenschappen (KNAW)

Geuze nam samen met de Natuurgroep Kockengen het initiatief tot het inrichten van het Polderreservaat in het Groene Hart. Hij behoorde tot de oprichters van Artists for Nature Foundation (ANF). Dit is een internationale groep van meer dan 100 schilders en beeldhouwers die zich laten inspireren door de natuur in de breedste zin van het woord. Doel van het ANF is de aandacht te vestigen van het publiek en overheden op bedreigde natuurgebieden in binnen- en buitenland door het organiseren van artistieke workshops, tentoonstellingen, persconferenties, en door het uitgeven van kunstboeken. Geuze heeft tal van publicaties op zijn naam staan, waaronder het boek 'Moerasvogels'.

Glaskunst

Geïnspireerd door de altijd wisselende lichtval van het transparante materiaal maakt Adrie Zaalberg glasobjecten voor binnen en buiten die ook gretig aftrek vinden als uniek cadeau.

Entree gratis

De exposities in het bezoekerscentrum De Veenweiden zijn gratis te bezoeken op woensdag-, zaterdag- en zondagmiddag.

Contactpersonen Bezoekerscentrum De Veenweiden

Wat	Coördinator	Contact
Bestuur	René Vrugt (voorzitter), Irma Brugmans (secretaris) Foppe Jan Japenga (penningmeester) Antoon Zonneveld (IVN-vertegenwoordiger) Evert Mol Pieter Verkade Joost van Beek Grace Schepers	secretaris@BC-deveenweiden.nl
Gebouwonderhoud	Pieter Verkade	Arch.p.verkade@planet.nl
Tuingroep	Eline Keppel	elinekeppel@gmail.com
Activiteitencommissie	Evert Mol	eefmol@planet.nl
Gastvrouwen/heren	Frits Teule	fritsteule@gmail.com

Burgemeester Bruins Slotsingel 15, 2403 NC Alphen aan den Rijn

AGENDA

Overzichtstentoonstelling tevens kunstmarkt

Zo. 18 december 13.00 – 16.00 uur

In het Bezoekerscentrum wordt een overzichtstentoonstelling georganiseerd met de kunstwerken van de exposanten in 2022. De kunstwerken kunnen gekocht worden en direct aan het einde van de middag worden meegenomen.

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden

Toegang gratis

Knapzakroute door Prinses Irenebos vernieuwd

Ouderwets op stap door het Prinses Irenebos met een knapzak? Bij Bezoekerscentrum De Veenweiden in Alphen aan den Rijn kun je boeken voor een wandeling door het Prinses Irenebos waarbij je knapzak mee krijgt en een route volgt. In de knapzak zit iets lekkers voor onderweg, een blocnootje dat je nodig hebt tijdens de wandeltocht als ook een flesje water om je dorst te lessen.

Het Prinses Irenebos is het afgelopen jaar helemaal op de schop gegaan. Dus de oude route klopte niet meer. Vandaar dat door de medewerk(st)ers van het Bezoekerscentrum De Veenweiden een nieuwe route is uitgezet. Daarbij valt er in het bos van alles te ontdekken en beleven. Vraag de gastvrouwen/heren binnen in het bezoekers-

centrum naar de route.

De tocht is bedoeld voor kinderen van 8-12 jaar, de kosten bedragen € 3,50 p.p. via QR-code of met gepast geld te betalen. De route is ook zeer geschikt voor een kinderfeestje. Zie voor nadere informatie:

<https://www.bc-deveenweiden.nl/arrangementen/knapzakroute>

Nachtvlinderonderzoek Bentwoud

Tekst en foto's: Nicole Bruijnen

Afgelopen jaar hebben we contact gehad met Staatsbosbeheer om te nachtvlinders in het Bentwoud. Wat begon als een verzoek om daar ook eens te nachtvlinders met laken en lamp nam echter al gauw een andere vorm aan waarbij we afspraken hebben gemaakt over de nachtvlindermonitoring in het Bentwoud. Dit doen we daar met laken en lamp maar ook met een zestal led-emmers.

In het Bentwoud hebben we tot nu toe 5 keer met led-emmers gestaan waarvan de eerste keer met slechts twee emmers, omdat we toen nog in de testperiode zaten van de zelfgemaakte led-emmers. Deze testopzet vond plaats in de nacht van 27/28 mei. Die ochtend om 7.30u begonnen we met tellen en aan het eind hadden we in totaal 21 soorten nachtvlinders. Aangenaam verrast over het mooie resultaat werd de beslissing gemaakt om, 26 juni 2022, zes led-emmers te gaan plaatsen. Gezien de hoge kruiden- en grassoorten zijn de led-emmers allemaal op ca 75 cm hoogte opgehangen. Om te voorkomen dat de emmers zomaar meegenomen worden hebben we er stickers op gemaakt waarop duidelijk staat wat het doel is.

In juni waren we gelukkig met veel vrijwilligers, want in de emmers zaten ruim 500 nachtvlinders. We begonnen 's morgens even na achten met tellen. Helaas was het weer af en toe een spelbreker tijdens het tellen, maar dat mocht het enthousiasme niet drukken. Uiteindelijk zijn we nog bij een vrijwilliger thuis de laatste emmers gaan tellen. Toen werd het weer heel slecht. We waren 's middags tegen één uur klaar. De maand juli hebben we door vakantie over geslagen, maar de maanden daarna hebben we de led-emmers weer gezet. Het liet grote verschillen en diversiteit zien.

niet iedereen had tijd of zin om in de regen te gaan staan. Toch hadden we ook deze nacht een kleine "vangst".

Resultaten nachtvlinders met laken

Nacht van	Aantal soorten
17-18 juni	108
12-13 augustus	60
16-17 september	5 (druilerig weer)

In totaal hebben we op het laken 145 soorten gezien

Als we de soorten van de led-emmers bij de soorten van het laken bij elkaar voegen hebben we in totaal: 212 soorten nachtvlinders gedetermineerd.

**) Wil je weten wat we hebben gezien?

Ga dan naar onze website en download het verslag nachtvlinders van 17-6-2022.

<https://www.ivn.nl/afdeling/alphen-aan-den-rijn/vlinderwerkgroep>.

Resultaten nachtvlinderonderzoek Bentwoud mei t/m oktober 2022

Maand	Aantal Nachtvlin- ders	Waarvan verschillend
Mei*	31	21
Juni	515	93
Augustus	159	38
September	31	5
Oktober	74	9

In totaal hebben we in de led-emmers 137 soorten nachtvlinders geteld.

*) In mei met 2 led-emmers, daarna met 6 led-emmers.

In het Bentwoud hebben we 3 keer met het laken gevlienderd. De resultaten daarvan staan hieronder. Bijna elke keer begonnen we met een grote groep vrijwilligers, maar doordat het licht op grote afstand te zien is trok het ook mensen van buitenaf naar ons toe. Dit is natuurlijk erg leuk dat we op deze manier het nachtvlinders meer bekendheid kunnen geven. Sommige van deze mensen hebben zich ook aangesloten bij onze Vlinderwerkgroep. De laatste keer vlinders met laken was 16 september. Het weer zat niet helemaal mee, maar we laten ons niet kennen. We waren met een kleine groep want

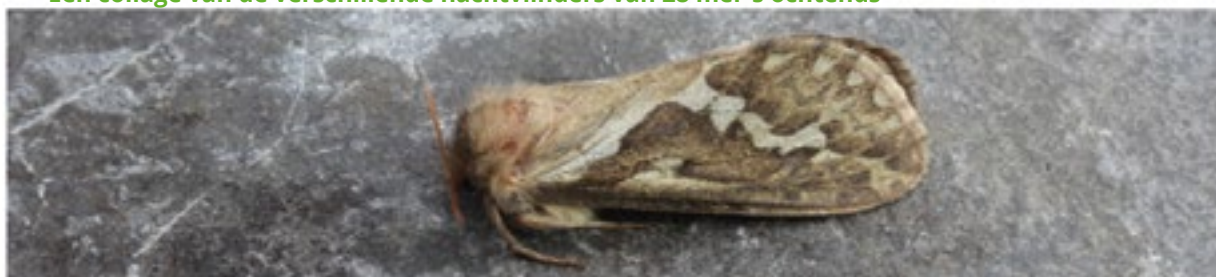
Dankzij subsidie Groene Motor nieuwe hulpmiddelen

Om dit project goed neer te kunnen zetten hebben we contact gezocht met De Groene Motor en een subsidie aangevraagd. In juni zijn we met het project gestart, met eigen spullen. Dit omdat helaas het subsidie geld nog niet was toegezegd. Al gauw kregen we te horen dat de aangevraagde subsidie á €1000,- was toegekend. Hiervoor hebben we mooie spullen kunnen aanschaffen voor de Vlinderwerkgroep, waarvoor dank aan De Groene Motor. Nu hoeven we niet meer onze privé spullen in te zetten wat natuurlijk erg fijn is.

Dankzij de voucher van De Groene Motor hebben we meerdere mooie dingen kunnen realiseren. Zo konden we voor het tellen van de vlinders in de led-emmers ook nog een parasol met klamboe aanschaffen, hierdoor kunnen we met een gerust hart de vlinders uit de emmers halen. Mochten ze wegvliegen zijn ze nog te determineren én te tellen. Verder hebben we met hun steun acht emmers kunnen maken, waarvan we er momenteel dus zes inzetten. Dat is nog niet alles dankzij hun steun kunnen we ook nachtvlinders met een wit laken en een lamp op een accu. Echter is dit ook mogelijk dankzij een lid van onze werkgroep die belangeloos het frame aan de Vlinderwerkgroep schonk, waarvoor dank. We hebben voor een accu gekozen omdat deze nageen geen geluid maakt en daarmee de nachtrust niet verstoort en veel milieuvriendelijker is dan het aggregaat. De accu en lader hebben we met een leuke korting gekregen omdat AWACCU.nl het een leuk initiatief van de Vlinderwerkgroep vindt.

Een collage van de verschillende nachtvlinders van 28 mei 's ochtends

Agenda

Lezing – Watermanagement onder invloed van klimaatverandering

di. 6 december 19.30 – 21.30 uur

René van der Zwan, adviseur watermanagement bij HHR gaat in op de extra uitdagingen waar klimaatverandering ons voor stelt. Opgaven waar HHR voor staat zijn het voorkomen van wateroverlast en van watertekorten, het verbeteren van de waterkwaliteit en werken aan een duurzame waterkringloop.

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

€ 6,- toegang + koffie, € 4,- voor IVN-leden

Aanmelden verplicht bij: lezingenIVNAlphen@gmail.com

Jeugdactiviteit – Feest voor de vogels

Za. 10 december 9.15 – 11.45 uur

Vogels kunnen in de winter weinig voedsel vinden. Wij zorgen er vandaag voor dat er ook voor de vogels een feestmaal komt. Help je mee?

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Kosten deelname: zie lidmaatschap Fladderaars (8-12 jaar)

Aanmelden bij: fladderaars@gmail.com

Film – To Which We Belong

Za. 10 december 14.00 – 15.30 uur

IVN vertoont in samenwerking met Voedsel Anders en Film.Food. Fest. de documentaire To which We Belong. Deze documentaire volgt een nieuwe generatie landbouwers en veehouders over de wereld, die de conventionele praktijken, die niet langer winstgevend of duurzaam zijn achter zich te laten. Ze werken vanuit het principe: werken met de natuur, en niet ertegen, is het antwoord om onze planeet te redden.

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Toegang gratis

Aanmelden bij: info.ivn.alphenaandenrijn@gmail.com

Jeugdactiviteit – Cadeautjesfeest

Zo. 11 december 14.00 – 15.45 uur

December is een maand van pakjes en lekker eten. Wie vindt dit nou niet leuk. Deze keer gaan we een cadeautje maken.

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Kosten deelname: € 2,50 per keer voor kinderen van 4 - 8 jaar.

Aanmelden bij: ivnvlinder@gmail.com

Excursie – Pier van IJmuiden

Zo. 11 december 08.00 – 15.00 uur

Voor een lekkere wandeling langs zee en strand kun je in IJmuiden altijd uitstekend terecht. Op de waterlijn dribbelen drieteen-strandloper, bonte strandloper en kanoeten. Bekend hier zijn ook de vaak grote meeuwengroepen waarbij je kennis kunt maken met de vele diverse kleden die de herkenning soms best moeilijk maken.

Deelname gratis. Houdt wel rekening met reiskosten.

Aanmelden bij: vwgalphen@live.nl

Excursie – Bijkomen tussen de feestdagen

Vr. 30 december 10.00 – 14.00 uur

Een echte traditie binnen ons programma! Tussen alle drukte van de feestdagen door is het even heerlijk tot rust komen tijdens een wandeling door de Amsterdamse Waterleidingduinen. Het mooie afwisselende gebied met bos, duin en water staat garant voor vele vogelsoorten en is heerlijk om doorheen te struinen. In de bossen en struiken vind je lijsters en koperwieken, maar ook is er goede kans op goudvink, goudhaan en boomklever.

Deelname gratis. Houdt wel rekening met reiskosten.

Toegang tot het duingebied ca € 1,50

Aanmelden bij: vwgalphen@live.nl

Excursie – Eindejaarsplantenjacht

Vr. 30 december onder voorbehoud

Tijdens een wandeling in het Zwartepadgebied tellen we planten-soorten, die nog in bloei staan. Vorig jaar telden we 55 nog bloeiende soorten (en zaten daarmee dichtbij de top). Datum en tijdstip nader te bepalen, mede afhankelijk van weersomstandigheden en voorkeur deelnemers (morgen 10.00 uur of middag 14.00 uur). Bevestiging na 27 december.

Start: Contactweide, Snijdelwijklaan 6 Boskoop

Deelname gratis.

Aanmelden bij: janny@countrygazette.nl

Wandeling – Nieuwjaarswandeling Zegerslootgebied

Zo. 8 januari 13.30 – 16.00 uur

Na alle feestdagen is het lekker even een frisse neus te halen en elkaar na afloop een goed jaar te wensen onder genot van een hapje en een drankje. Vanaf 13.00 uur is de zaal open.

Start: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Deelname gratis.

Aanmelden bij: secretarisivnalphenaandenrijn@ivn.nl

Jeugdactiviteit – Duurzaamheid

Za. 14 januari 9.15 – 11.45 uur

Voor de toekomst van de wereld is het heel belangrijk dat we duurzamer gaan produceren en leven. Op deze ochtend gaan wij zo duurzaam mogelijk aan de slag. Kom op de fiets of lopend.

Neem wat te eten en drinken mee in een duurzame verpakking.

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Kosten deelname: zie lidmaatschap Fladderaars (8-12 jaar)

Aanmelden bij: fladderaars@gmail.com

Jeugdactiviteit – Hartje winter

Zo. 15 januari 14.00 – 15.45 uur

Storm, regen kou, ijs of sneeuw? We weten niet wat het weer vandaag is. Maar een ding is zeker! Het weer heeft vandaag onze aandacht. Natuurlijk hopen we op heel veel ijs en sneeuw. Maar storm en regen is ook heel leuk.

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Kosten deelname: € 2,50 per keer voor kinderen van 4 - 8 jaar.

Aanmelden bij: ivnvlinder@gmail.com

Lezing – Een duik in het onderwaterleven Zegerplas

Di. 17 januari 19.30 – 21.30 uur

Paula van Rossum, Edwin de Heer en Han Hendrickx, sportduikers en amateur marine biologen van Alphen Duikvereniging Atlantis, een lezing over het onderwaterleven in de Zegerplas.

Zie meer info pag. 5

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Toegangsprijs € 6,-, voor IVN-leden € 4,-.

Aanmelden bij: lezingenIVNAlphen@gmail.com

Excursie – Zeeuwse eilanden en Oesterdam

Za. 5 februari 08.00 – 17.00 uur

We beginnen bij de Brouwersdam en kijken aan beide zijden van de dam naar vogels en zeehonden. We gaan naar Plan Tureluur en bezoeken de haven van Neeltje Jans.

Deelname gratis. Houdt wel rekening met reiskosten.

Aanmelden bij: vwgalphen@live.nl

Jeugdactiviteit – Knotten en zagen

Za. 11 februari 9.15 - 11.45 uur

De fladderaars gaan de mensen van het Vrijwillig Landschapsbeheer helpen. We gaan bomen knotten, takken zagen en bosjes opknappen. Natuurlijk krijg je eerst uitleg over het gereedschap. En na afloop bakken we broodjes bij het vuur, lekker!

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Kosten deelname: zie lidmaatschap Fladderaars (8-12 jaar)

Aanmelden bij: fladderaars@gmail.com

Jeugdactiviteit – Hergebruik

Zo. 12 februari 14.00 - 15.45 uur

Deze zondag gaan we aan de slag met flessen, dozen, papier, closetrollen en plastic. Afval noemen we dat. Is het mogelijk om alles opnieuw te gebruiken. Doe je mee?

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Kosten deelname: € 2,50 per keer voor kinderen van 4 - 8 jaar.

Aanmelden bij: ivnvlinder@gmail.com

Lezing – Kuikenoverlevering

Di. 14 februari 19.30 – 21.30 uur

In voorjaar 2022 is onderzoek gedaan in natuurgebied De Wilck naar kuikenoverlevering van met name de Grutto. Johan van der Haven vertelt over de resultaten van dit onderzoek.

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29).

Toegangsprijs € 6,-, voor IVN-leden € 4,-.

Aanmelden bij: lezingenIVNAlphen@gmail.com

Excursie – Korstmossen

Zo. 19 februari januari 14.00 – 16.00 uur

Op elke boom, straattegel, muur zitten korstmossen. Met het blote oog niet bijzonder, maar bekeken door een loep gaat er een wereld open.

Start: Oude Stadhuis, Burgemeester Visserpark bij de trappen.

Deelname gratis.

Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

En verder:

Elke 1e vrijdag van de maand Nachtvlinders bij

Bezoekerscentrum de Veenweiden

Elke 2e zaterdag van de maand fladderaars,

8 – 12 jaar. € 14,- per jaar.

Elke 2e zondag van de maand Vlinders, 4-8 jaar. € 2,50 per keer

Elke 2e vrijdag van de maand NatureXplorers, 12-18 jaar.

€ 25,- per jaar.

*Data en tijden zijn onder voorbehoud.
Check altijd vooraf bij de organisatie en/of op de
website ivn.nl/alphenaandenrijn.*

In Memoriam Ans de Vreij

Op 9 oktober 2022 is ons erelid Ans de Vreij overleden. Ans was in de jaren negentig de grote motor achter de oprichting van de eerste IVN-jeugdgroep. In die jaren heb ik veel met Ans samengewerkt en de jeugdgroep begeleid. Het waren gezellige avonden en prachtige activiteiten. De jaarafsluiting was veelal een prehistorisch kamp in Apeldoorn (Haps) of Eindhoven. Ans heeft het zelfs voor elkaar gekregen om met een deel van de groep een gesponsorde reis naar Spanje te mogen maken.

Daarnaast was Ans een doener en stimulator binnen verschillende IVN-werkgroepen. Ze heeft bijgedragen aan de opzet en samenstelling van leskisten en lesmateriaal voor het basisonderwijs onder leiding van schoolbioloog Jaap Breek. Ze werkte parttime op de afdeling milieueducatie welke in die tijd elke paar jaar weer verhuisde naar een andere ruimte in een leegstaand schoolgebouw. Na de vervroegde pensionering van haar echtgenoot Jan zijn ze verhuisd naar Geeuwenbrug in Drenthe. Ook hier kwamen en komen nog steeds Alphense IVN-ers op bezoek. IVN Alphen aan den Rijn heeft in Ans een prominent erelid verloren en zijn haar dankbaar voor wat zij voor onze afdeling heeft gedaan.

Wij wensen Jan en de (klein)kinderen veel sterkte met dit verlies.

Gert de Geest
Voorzitter

Haps-kamp te Apeldoorn 1996

Excursie

Puinhoop goede plek voor observatie trekvogels

Tekst en Foto's: Stef Strik

Op zondag 4 oktober 2022 heeft de IVN-Vogelwerkgroep Alphen aan den Rijn een trekvogel-excursie gehouden naar trektelpunt De Puinhoop in de duinen van Katwijk en naar de Wassenaarseslag (Berkheide/Ganzenhoek).

De excursie begon bij De Puinhoop, een trektelpost hoog op een duintop. Vanwege de westenwind was er weinig zangvogeltrek langs de kust. Met een tiental vogelaars werd alles wat langs vloog bekeken en gedetermineerd. Groepjes Sijs, Spreeuw, Vink, Graspieper kwamen laag door de duinvallei langs. Groenlingen doen zich ondertussen tegoed aan de Rozebottels om ons heen. Als afsluiting vloog een Smelleken langs. Vanaf het strand is gekeken naar zeevogeltrek. Diverse Jagers en Duikers werden waargenomen, evenals een enkele Zeekoet. Een enkeling ziet ook Zwarte zee-eend, Grote stern, Jan-van-Gent en Middelste Zaagbek langskomen.

Vogeltrek bekeken bij zonsopkomst op

De Grote kruisbekken trekken de nodige aandacht

In de Katwijkse Binnenwatering werd een "Pontje" ontdekt

In de Binnenwatering van Katwijk wordt tussen de Silver- Kok- en Kleine mantelmeeuwen een Pontische meeuw ontdekt, net nadat een Vos alle meeuwen tijdelijk had doen opvliegen. Vanaf parkeerplaats De Kuil aan de Wassenaarseslag lopen we de duinen in naar de Ganzenhoek, waar vanmorgen vroeg een melding is gedaan van Grote kruisbek. Al heel snel ontdekten we deze bijzondere soort in een dennenboom (3 stuks). De mannetjes mooi roodgekleurd, het vrouwtje geel. Na onze melding op waarneming.nl kwamen er vele vogelaars meekijken.

Op sommige plaatsen in de duinen werden vogelgeluiden (roep Dweriguil) afgespeeld om nieuwsgierige zangvogels naar ons toe te lokken. Vele Goudhaantjes, Vuurgoudhaantjes en mezen kwamen een kijkje nemen. Ook een paar Kuifmezen, een Glanskop, Zwartkop en diverse Tjiftjaffen lieten zich goed zien.

Tijdens de afsluitende borrel op het strandterras vlogen twaalf Lepelaars in een V-vorm over. Een fraaie afsluiting van een geslaagde vogelkijkdag!

IVN Alphen aan den Rijn

Bestuur

voorzitter	Gert de Geest	voorzitterivnalphenaandenrijn@ivn.nl	06-23817870
		<i>Natuurkiekers, VLB, Vlinderwerkgroep IVN-info (incl. kramen)</i>	
secretaris	Irma Brugmans	secretarisivnalphenaandenrijn@ivn.nl	06-13187800
		<i>Vertrouwenspersoon, Vrijwilligers, Bont Allerlei</i>	
penningmeester	Foppe Jan Japenga	penningmeesterivnalphenaandenrijn@ivn.nl	06-53226448
algemeen bestuurslid	Antoon Zonneveld	zonneveen@live.nl	0172-420058
		<i>Vrienden vh Heempad, Planologie en Milieu, Excursies</i>	
algemeen bestuurslid	Nell Spreij	nellspreij@gmail.com	06-51550087
		<i>Lezingen, Jeugd, Junis BSO, Vogelwerkgroep, Vrijwilligers</i>	
algemeen bestuurslid	Vacature		

Coördinatoren werkgroepen

Bont Allerlei	Irma Brugmans	IVNbontallerlei@gmail.com	06-13187800
Fladderaars	Maarten Hooghiemstra	Fladderaars@gmail.com	06-14313950
Fotowerkgroep Natuurkiekers	Jordan Blaauw	coördinatie@natuurkiekers.nl	
IVN-info (incl. kramen)	Nicole Bruijnen en Corry Dierdorp	info.ivn.alphenaandenrijn@gmail.com	
Lezingen	Liesbeth Bos	lezingenIVNAlphen@gmail.com	06-12883574
Excursies	Dick Warmerdam	dickw@xs4all	06-17718203
NatureXplorers	Willemijn van Maanen	natureexplorers.ivn@gmail.com	06-45564348
Planologie en Milieu	Gerard Been	milieuenplanologie.ivn@gmail.com	06-37293669
Sociale Media	Bert Noorbeek	bert.ivn.alphen@gmail.com	06-26540448
Vlinders	Gerda Bonninga	ivnvlinder@gmail.com	06-53403123
Vlinderwerkgroep	Nicole Bruijnen en Bert van de Ruit	Vlinderwerkgroep.ivn@gmail.com	
Vogelwerkgroep	Stef Strik	wvgalphen@live.nl	06-52096886
Vrienden van het Heempad	Hans van Dam	janny@countrygazette.nl	0172-214775
Vrijwillig Landschapsbeheer	Wim Dieho	wimdieho@ziggo.nl	06-86641802

Vertrouwenspersoon	Angela Schouten	angela.schouten@gmail.com	06- 55307217
	Wanneer je een vraag, probleem of klacht hebt over de manier waarop je bejegend wordt binnen de vereniging neem dan contact op met Angela Schouten. Dit is geheel vertrouwelijk.		

Inleveren Kopij IVN Media
 nieuwsivnalphenaandenrijn@ivn.nl
 Voor aanleveren kopij voor alle media van IVN Alphen aan den Rijn, Bont Allerlei, PR, Website, Nieuwsbrief, Facebook, Instagram.

Regiocontactpersonen			
Boskoop	Hans van Dam	janny@countrygazette.nl	0172 214775
Ter Aar	Atje van der Laan	joop.atje@gmail.com	06-12162955
Kaag en Braassem	Dick Warmerdam	dickw@xs4all.nl	06-17718203
Koudekerk aan den Rijn	Riet van Tol	rivatol@gmail.com	06-25247254
Hazerswoude	Ans van den Broek	ansjedegroot@live.nl	0172-587912

Verenigingsgebouw	Bezoekerscentrum De Veenweiden		
Adres	Burgemeester Bruins Slotsingel 15, 2403 NC Alphen aan den Rijn		0172-533296
Openingstijden	Voor actuele openingstijden zie bc-deveenweiden.nl		
Bezoekerscentrum			

REDACTIE: Irma Brugmans**VORMGEVING:** Roelof Schutter**FOTO OMSLAG:** Natuurkierers, Janny Eskes**FOTO ACHTERZIJDE:** Natuurkierers, Pieter van Dijk**BEZORGING:** Henry Loeters**EINDREDACTIE:** Irma Brugmans

AAN DIT NUMMER WERKTEN MEE: Irma Brugmans, Gerda Bonninga, Liesbeth Bos, Nicole Bruijnen, Hans van Dam, Corry Dierdorp, Pieter van Dijk, Annemieke van Eeuwen, Sylvia Elkhuisen, Janny Eskes, Gert de Geest, Chris Groesser, Henk Jan Habermehl, Edwin de Heer, Maarten Hooghiemstra, Auke Lever, Job Nijs, Hans Pet, Roelof Schutter, Jacinta van Staverden-Meijer, Stef Strik, Dick Warmerdam, Anna-Isabel Weterings, Jolanda Zwaan

REDACTIEADRES

Telefoon: 06 – 13 18 78 00

E-mail: IVNBontallerlei@gmail.com o.v.v. Bont Allerlei**UITGAVE:** IVN Alphen aan den Rijn**DRUK:** DrukZo**SOCIAL MEDIA IVN ALPHEN AAN DEN RIJN**www.ivn.nl/alphenaandenrijnfacebook.com/ivn.nl[Instagram ivn.alphenaandenrijn](https://instagram.com/ivn.alphenaandenrijn)**SLUITDATUM KOPIJ BONT ALLERLEI NR.1 - 2023**

22 januari 2023

OVER BONT ALLERLEI

Uitlatingen in dit blad gedaan, geven niet noodzakelijk de standpunten weer van de redactie of het afdelingsbestuur. Overname van artikelen is toegestaan met bronvermelding.

GEGEVENS LIDMAATSCHAP 2022

Contributie leden € 24,-

Contributie huisgenoten € 12,-

De contributie wordt landelijk geïncasseerd in de maand van start lidmaatschap. Bij vragen / problemen stuur een email aan de penningmeester.

Overstappen of opzeggen van de automatische incasso is natuurlijk mogelijk. Stuur hiervoor een mail naar penningmeesterivnalphenaandenrijn@ivn.nl o.v.v. 'automatische incasso'.

Bankrekeningnummer: NL 85 RABO 0301 6899 62

ADVERTEREN IN BONT ALLERLEI

Per jaar voor 4 nummers:

1/1 pagina € 236,50

1/2 pagina € 121,00

1/4 pagina € 63,25

ANBI IVN Alphen aan den Rijn is een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

- Giften zijn vaak aftrekbaar door onze ANBI-status
- RSIN nummer: 816027766

Tekst Chris Groesser

Foto voorzijde - Het Hazenpootje

Een bijzondere paddenstoel. Het hazenpootje. Eigenlijk de hazenpootinktzwam en deze foto is gemaakt door Janny Eskes. Deze zwam leeft op dood maar nog niet al te sterk verteerd hout in bossen en stedelijke gebieden. Je treft ze op zichzelf staand of in kleine groepen aan. Deze foto is gemaakt bij het golfterrein in het Bentwoud, maar ook in het Irenebos zijn ze waargenomen. Uitgebreide informatie over deze zwam vindt je op [https://nl.wikipedia.org/wiki/Hazenpootje_\(paddenstoel\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Hazenpootje_(paddenstoel))

Foto achterzijde - Hermelijn verjaagt eksters

Op een warme zaterdagochtend gingen we vroeg op pad naar de Driemanspolder. De 'Nieuwe' Driemanspolder is gelegen tussen Zoetermeer, Leidschendam en Voorburg. Deze polder is een voormalig waterschap uit de 17e eeuw. Het waterschap was verantwoordelijk voor de vervening, drooglegging en later de waterhuishouding in deze polder. De molendriegang in Leidschendam bemaalde de polder. Dit gebied is tussen 2017 en 2020 door het Hoogheemraadschap van Rijnland ingericht als piekberging, natuur- en recreatiegebied, de reden voor de Natuurkierers om naar dit gebied te gaan. Deze foto, gemaakt door Pieter van Dijk, laat een gevecht zien tussen een hermelijn en een ekster dat plaatsvond op het parkeerterrein. Dit gevecht resulteerde in een overwinning voor de hermelijn en gebeurde op korte afstand.

De Natuurkierers laten graag meer foto's zien dan in BA mogelijk is en geven om deze reden een digitaal nieuwsbulletin uit.

Je kunt je hierop kosteloos abonneren. Om dit te doen ga je naar de volgende link op onze website:

<https://natuurkierers.nl/aanmelden-nieuwsbrief>

Eerdere nummers zijn te downloaden via

<https://natuurkierers.nl/downloads/category/3-kiekerbul>

Avifauna
vogels en zoo

**Barend
van Zwieten**

Alphen aan den Rijn

Hoofdstraat 141, 2406 GG Alphen aan den Rijn
0172-473236

Van Eijkstraat 19
2406 TZ Alphen aan den Rijn
0172 - 471111
www.sterkliniek-alphen.nl
www.facebook.com/

Onderlinge

Verzekeren?

Onderlinge Rijn en Aar!

Samen goed verzekerd

Onderlinge 'Rijn en Aar' U.A.

Graaf Albrechtstraat 2-A
2415 AW Nieuwerbrug
t: (0348) 688 316
info@ovmrijnenaar.nl

Vosholstraat 1
2461 AB Ter Aar
t: (0172) 605 700
www.underlingerijnaar.nl

Op zoek naar een origineel cadeau?

Geef dan een IVN-lidmaatschap cadeau voor slechts € 24,-. Na een jaar stopt het cadeau-lidmaatschap automatisch.

Het IVN-cadeaulidmaatschap bestaat uit:

- 1 4x per jaar het tijdschrift Mens en Natuur
- 2 Korting op activiteiten, cursussen en workshops van IVN
- 3 10% korting in de IVN-webwinkel
- 4 Een cadeaupakket met daarin:
 - 0 Zoekkaart bloeiende bermenplanten of Zoekkaart diersporen
 - 0 Recent exemplaar van Mens en Natuur
 - 0 Ansichtkaart met de cadeaugever als afzender

www.ivn.nl/cadeaulidmaatschap

